

PROGRAMACIÓ ENSENYAMENTS INICIALS

CURS 2023 – 2024

CEPA CALVIÀ

ÍNDEX

1) COMPOSICIÓ i FUNCIONS DEL DEPARTAMENT	pàg. 3
2) OBJECTIUS ESPECÍFICS DEL DEPARTAMENT PER AQUEST CURS	pàg. 3
3) PROGRAMACIÓ D'ENSENYAMENTS INICIALS NIVELL I	pàg. 4
3.1.) Metodologia	pàg. 4
3.2.) Objectius generals	pàg. 5
3.3) Continguts	pàg. 6
3.4) Avaluació	pàg. 9
3.4.1) Criteris d'avaluació.	pàg. 9
4) PROGRAMACIÓ DELS TALLERS D'AMPLIACIÓ CULTURAL (Memòria).	pàg. 11

1) Composició i funcions del departament.

El departament d'Ensenyament Inicials està integrat per els membres següents: M. Antònia Bennàssar, Joana M. Furió, Toni Salom i Pere Uguet.

El departament a més de desenvolupar un dels dos nivells educatius d'educació bàsica que articula la llei, també imparteix tallers d'alfabetització per a persones estrangeres, dirigits a la població emigrant del municipi, així com Tallers d'Ampliació Cultural (memòria) dirigits a les persones grans en col·laboració amb les associacions de tercera edat del municipi.

2) Objectius específics del departament per aquest curs 2023-24.

Quant a promoció i titulació

⇒ Aconseguir que entre un 40% de l'alumnat superi els objectius mínims del nivell I d'Ensenyament Inicials.

Quant a assistència de l'alumnat

⇒ Aconseguir una assistència del 80% com a mínim a cada un dels grups.

Quant a les mesures proposades per a la millora dels resultats acadèmics

- ⇒ Centrar l'ensenyament en la persona i en les seves necessitats.
- ⇒ Proporcionar una atenció individualitzada a tots els alumnes per tal d'adoptar les mesures necessàries en cada cas.

En l'àmbit pedagògic

- ⇒ Ensenyar de manera individualitzada i funcional: adaptar l'ensenyament i els materials a les característiques i capacitats de l'alumnat.
- ⇒ Formar-se el professorat en plataformes digitals.
- ⇒ Realitzar activitats engrescadores i motivadores per mantenir el nivell d'assistència.
- ⇒ Complir les normes que figuren al Pla de Contingència del Centre.

En l'àmbit organitzatiu

- ⇒ Organitzar el material i coordinar-se entre el professorat per tal de realitzar-ne la selecció i ús del mateix.
- ⇒ Actualitzar la base de dades de materials del departament, per tal de saber on es troba cada material en cada moment.

En l'àmbit de gestió

- ⇒ Comprar materials de consulta per poder utilitzar amb els grups d'ensenyaments inicials.
- ⇒ Completar la compra de "tablets" per tal de tenir material suficient per tot l'alumnat en cas de utilitzar-les.

3) Programació d'ensenyaments inicials nivell I.

Els ensenyaments inicials de la formació bàsica de persones adultes tenen com a finalitat proporcionar coneixements, destreses, habilitats i competències bàsiques i tècniques que afavoreixen el desenvolupament personal, laboral i social de les persones adultes i que els permetin l'adquisició de les tècniques instrumentals elementals i de les competències bàsiques necessàries per continuar estudis d'educació secundària.

Els objectius generals d'aquest ensenyament són els següents (document concreció curricular):

Els ensenyaments inicials es concreten en dos nivells, el nivell d'ensenyaments inicials I y el nivell d'ensenyaments inicials II.

El nivell I s'organitza amb un caràcter global i integrador i té com a referència les àrees que tinguin caràcter instrumental per adquirir altres coneixements.

El nivell II s'organitza en tres àmbits de coneixement: l'àmbit de comunicació, l'àmbit social i l'àmbit científicotecnològic.

Nivell I

Els ensenyaments bàsics inicials, Nivell I, estan dirigits a proporcionar les habilitats instrumentals i les competències bàsiques de lectoescriptura i de càlcul matemàtic, que s'abordan des dels aspectes relacionats amb el mitjà natural i social. L'objectiu és proporcionar-los coneixements, destreses, habilitats, competències bàsiques i tècniques que afavoreixin el desenvolupament personal, laboral i social i permetin la possibilitat d'accedir i continuar la formació.

L'educació bàsica per a persones adultes s'orienta a desenvolupar les capacitats que els permeti aconseguir una formació adequada per a una millor integració i adaptació a la seva realitat quotidiana. És per aquest motiu que s'ha creat un grup d'alfabetització per a persones estrangeres que no estan alfabetitzades en la seva llengua.

La globalització és el principi metodològic que ha de regir el procés d'alfabetització. Tots els coneixements, habilitats i destreses es desenvoluparan des d'aquesta perspectiva. Així, l'alumne tindrà oportunitat de partir de situacions molt pròximes a la seva vida i relacionar entorn d'aquesta els continguts que se li proposen.

La llengua que s'utilitza en la primera etapa del procés d'alfabetització és la llengua castellana.

3.1.) Metodologia.

Els plantejaments metodològics seran oberts, flexibles, diversificats i individualitzats. S'ha de tenir en compte l'heterogeneïtat, les diferents característiques individuals i els diferents ritmes d'aprenentatge de cada alumne.

És essencial posar especial èmfasis en l'adquisició de procediments (habilitats,

tècniques, estratègies) en la línia d'aprendre a aprendre, aprendre a fer, i aprendre a ser. No ha de limitar-se a l'adquisició de coneixements i conceptes, sinó que ha de ser una formació estimuladora de totes les capacitats.

Las activitats proposades partiran de tasques que tinguin sentit per a l'alumnat, tenint en consideració les seves experiències, necessitats i interessos. El grau de motivació de l'alumne afecta directament al seu rendiment i la valoració dels seus avanços és molt important perquè reforça l'autoestima, que sol ser molt baixa en aquests alumnes.

El tractament de les tècniques instrumentals bàsiques ha de partir d'entorns propers a l'alumne, lligats a les seves experiències, que siguin interessants i necessària la seva utilització; l'ús d'un vocabulari comprensible i proper ajudaran a assolir l'aprenentatge.

3.2.) Objectius generals.

1. Conèixer les tècniques instrumentals bàsiques del llenguatge i les normes d'ús lingüístic per escriure i parlar de forma adequada, coherent i correcta.
2. Comprendre i produir missatges orals i escrits relacionats amb l'entorn més pròxim.
3. Aplicar el lèxic bàsic d'ús, enriquint-lo en la mesura que es realitza un progrés de les habilitats d'expressió oral i escrita.
4. Adquirir competències comunicatives que permetin la interpretació y complementació de documents impresos usuals: rebuts, factures, sol·licituds...
5. Aplicar les competències de comunicació adquirides a la comprensió dels mitjans de comunicació social (premsa, ràdio, TV...) interpretant de forma crítica la informació que ofereixen.
6. Corregir aquelles alteracions produïdes pel procés d'aprenentatge de lectoescriptura, recuperant els trastorns en el llenguatge.
7. Llegir i escriure les quantitats numèriques més usuals que determinin la comprensió de situacions concretes de la realitat pròxima.
8. Iniciar la mecanització d'operacions senzilles amb números naturals per a aplicar-les en situacions de la realitat pròxima.
9. Participar en activitats de grup adoptant un comportament responsable i solidari i respectant els principis bàsics de funcionament democràtic.
10. Desenvolupar hàbits de salut i cura personal que derivin al coneixement del cos humà, mostrant una actitud d'acceptació i respecte per les diferències individuals (edat, sexe, diferències físiques...)
11. Comprendre l'existència de les diferències històriques, geogràfiques, físiques i culturals que expliquen la diversitat dels grups humans en el nostre planeta, mostrant actitud de respecte i tolerància cap a la multiculturalitat.
12. Fomentar l'ús de la lectura com a font de plaer, d'aprenentatge i de coneixement del món.
13. Afavorir l'autoestima i valoració personal reforçant les actituds positives, l'esforç

i la superació de les dificultats.

14. Contribuir al desenvolupament de l'autonomia i la iniciativa personal.
15. Contribuir, també, al desenvolupament de destreses per apreciar l'art i altres manifestacions culturals.

3.3) Continguts.

COMUNICACIÓ
Escoltar, parlar i conversar
<ul style="list-style-type: none">- Situacions comunicatives habituals (informacions, converses, discussions, instruccions...)- Normes que regeixen la interacció oral: torns de paraula, escolta atenta, to de veu, postures, gestos adequats.- Expressió oral amb les paraules apropiades i la pronunciació i entonació adequades.- Comprensió de textos orals procedents de la ràdio, la televisió o Internet per obtenir informació sobre fets i esdeveniments.
Llegir i escriure
<ul style="list-style-type: none">- Lectura i escriptura de paraules formades per diferents tipus de síl·labes: directes, inverses, mixtes i travades.- Lectura de textos senzills i breus tant en silenci com en veu alta, respectant pauses i entonació.- Dictat de paraules i frases curtes mitjançant fulls pautats.- Composició de frases pròpies de situacions quotidianes i experiències pròximes.- L'escriptura com a instrument de relació interpersonal: missatges curts, notes, cartes, etc.- Documents d'ús públic i quotidià: factures, rebuts, etc.- Presentació dels escrits amb ordre i neteja.
Educació literària
<ul style="list-style-type: none">- Lectura de fragments o textos literaris (contes, llegendes, cançons, poesies...) com activitat de plaer personal.- Lectura comprensiva de textos i resposta a preguntes breus sobre ells.
Coneixement de la llengua

- Ús del vocabulari bàsic i ampliació progressiva del mateix.
- La paraula: enunciat, paraula i síl·laba; noms: nom comú i propi; gènere i nombre; el verb com acció i l'adjectiu com element descriptiu.
- Correcció d'alteracions en la lectoescriptura: discriminació, pronunciació, associacions, fluïdesa verbal, etc.
- Acceptació de l'error com a part del procés d'aprenentatge.

MATEMÀTIQUES

Nombres i operacions

- Sistema de numeració decimal: lectura, escriptura i ordenació de nombres naturals.
- Les operacions bàsiques amb nombres naturals: suma, resta, multiplicació.
- Sèries amb nombres naturals.
- Missatges de naturalesa numèrica en la vida quotidiana.
- Presentació ordenada i neta dels càlculs i resultats.
- El sistema monetari: Introducció i comprensió dels nombres decimals.

La mesura

- Unitats convencionals i no convencionals de mesura.
- Unitats de longitud, capacitat, massa i temps.
- Instruments per amidar, actuals i antics.
- Estimació de magnituds en la vida quotidiana.
- Resolució de problemes senzills de mesura.
- El sistema monetari. L'euro com a unitat principal. El cèntim com a unitat auxiliar. Ús de monedes i bitllets en contextos que simulin situacions reals.

CIÈNCIES SOCIONATURALS

Societat, persones i cultura

- La família.
- Les institucions locals, estructura i funcions.
- Drets i deures fonamentals dels ciutadans.

Salut i consum

- Coneixement del propi cos. Aspectes generals.
- Els sentits. Importància de la cura habitual dels mateixos.
- Hàbits de higiene, d'exercici físic, de descans i d'alimentació sana.
- Les dietes equilibrades.
- Accions individuals per a la prevenció i detecció de riscos per a la salut.
- Consum i publicitat: el consum responsable.
- La intervenció humana en el mitjà: contaminació, residus.

L'entorn i el medi

- Factors bàsics del medi físic: el sòl, l'aire i l'aigua.
- Ús de plànols del barri i la localitat.
- El mapa de les Illes Balears:
 - a) Trets físics rellevants.
 - b) Localitats.
 - c) El Patrimoni cultural i artístic de les Illes Balears: cultura, tradicions, monuments històrics, festes, gastronomia.

Aquests continguts s'integraran en quatre unitats bàsiques d'aprenentatge. Aquestes unitats es desenvoluparan entorn d'un element globalitzador de les ciències socionaturals, a partir del qual s'integraran els continguts dels altres camps de coneixement: comunicació i matemàtiques.

Unitat d'aprenentatge 1: Nosaltres

1. La nostra família
2. Nosaltres gaudim d'un habitatge.
3. Nosaltres en el nostre barri, el nostre poble, la nostra ciutat.

Unitat d'aprenentatge 2: La nostra feina

1. La nostra feina de cada dia.
2. El món laboral.
3. El nostre temps d'oci.

Unitat d'aprenentatge 3: La nostra salut

1. Valorem les accions de la vida diària.
2. Sabem el que menjam.
3. La dieta mediterrània.

Unitat d'aprenentatge 4: La terra, la nostra casa que tenim obligació de cuidar

1. Paisatges de la nostra Comunitat.
2. Com eren i com som els habitants de les illes.
3. Coneixem i incidim en el nostre entorn. Conservam la natura.

3.4) Avaluació.

L'avaluació serà un procés continu que permetrà la detecció immediata de les mancances de l'alumne per poder corregir-les.

A principi del curs es farà una valoració inicial que ens permetrà conèixer les dades essencials sobre la situació de partida de l'alumne. Al començament de cada unitat d'aprenentatge és important detectar els seus coneixements previs possibilitant així la detecció d'interessos i mancances.

L'avaluació no serà tasca exclusiva del professorat; és important que ells mateixos valorin els propis coneixements.

En el procés d'avaluació es tindran en compte aquests aspectes:

- Assistència
- Assimilació de continguts.
- Grau de participació.
- Esforç personal.
- Relacions interpersonals.

3.4.1) Criteris d'avaluació.

Comunicació

1. Llegeix comprensivament textos escrits senzills, estructurats en frases curtes, superant titubejos, repeticions o salts de paraules.
2. Comprèn textos orals de la vida quotidiana (relats, informacions de ràdio i TV, explicacions, instruccions).
3. Compon missatges orals sobre temes coneguts i presenta de forma organitzada fets, idees o vivències, amb les paraules adequades i pronunciant correctament.
4. Expressa opinions de forma clara i correcta i respecta les opinions diferents encara que no les comparteixi.
5. Contesta a preguntes concises sobre un text senzill.
6. Escric frases curtes tenint cura de la neteja i l'ordre de les paraules.
7. Llegeix, interpreta i emplena documents impresos usals (sol·licituds, factures, etc.) de la vida quotidiana.

Matemàtiques

1. Llegeix, escriu i ordena nombres naturals.
2. Realitza sèries senzilles de nombres.
3. Realitza operacions matemàtiques elementals (suma, resta, multiplicació) amb nombres naturals, i és capaç d'aplicar-les a la resolució de problemes de la vida

quotidiana.

4. Utilitza adequadament els signes propis de les operacions matemàtiques: igual, més, menys, per, major que, menor que.
5. Utilitza màquines calculadores per realitzar les operacions aritmètiques fonamentals.
6. Coneix el sistema monetari i sap utilitzar els diners fent un càlcul adequat de la moneda que ha d'utilitzar.
7. Utilitza les mesures més freqüents en situacions de la vida quotidiana: horari, calendari, longitud, capacitat, massa.
8. Utilitza els coneixements matemàtics adquirits en les activitats quotidianes.

Ciències socionaturals

1. Coneix les parts del seu cos i els principals hàbits de cura i higiene.
2. Comprèn les repercussions sobre la salut individual i social d'alguns hàbits d'alimentació, higiene i descans.
3. Accepta la pertinença a grups socials i culturals amb característiques pròpies. Valora les diferències amb altres grups i la necessitat del respecte als drets humans.
4. Recull informació sobre diferents manifestacions culturals (usos, costums i tradicions) manifestant respecte i acceptant la multiculturalitat.
5. Participa en activitats grupals adoptant un comportament constructiu, responsable, solidari i democràtic.
6. Valora la importància de les relacions afectives com a part de la formació i desenvolupament integral de les persones.
7. Identifica l'aigua, l'aire i la terra com a elements necessaris per satisfer les necessitats bàsiques de la vida de les persones i valora la importància de promoure un ús racional d'aquests recursos.
8. Coneix l'organització i funcions d'alguns Òrgans de Govern, com el Govern de les Illes Balears, els Consells i Ajuntaments.

4) Programació dels tallers d'ampliació cultural (Memòria).

Aquests tallers es desenvolupen en una sessió d'hora i mitja setmanal i es realitzen a les seus de les associacions de tercera edat del municipi.

L'objectiu d'aquest taller, dirigit a persones grans sense malalties neurològiques prèvies, és estimular la memòria mitjançant exercicis on es treballen les següents àrees:

- Atenció
- Associació, orientació i visualització
- Llenguatge
- Càlcul i concentració
- Orientació i retenció